Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 17 marca 2021 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca policyjna i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Europejski nakaz aresztowania – Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Zakres stosowania – Artykuł 8 ust. 1 lit. c) – Pojęcie „podlegającego wykonaniu wyroku" – Przestępstwo będące podstawą wyroku skazującego wydanego przez sąd państwa trzeciego – Królestwo Norwegii – Wyrok uznany i wykonywany przez państwo wydające nakaz na mocy umowy dwustronnej – Artykuł 4 pkt 7 lit. b) – Podstawy fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania – Ekstraterytorialny charakter przestępstwa

W sprawie C-488/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez High Court (wysoki trybunał, Irlandia) postanowieniem z dnia 24 czerwca 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 26 czerwca 2019 r., w postępowaniu dotyczącym wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko:

JR,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: J.-C. Bonichot (sprawozdawca), prezes izby, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan i N. Jääskinen, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Minister for Justice and Equality – M. Browne, w charakterze pełnomocnika,

– w imieniu JR – K. Kelly, BL, M. Forde, SC, i T. Hughes, solicitor,

– w imieniu Irlandii – M. Browne, G. Hodge, A. Joyce oraz J. Quaney, w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Komisji Europejskiej – M. Wilderspin, R. Troosters i S. Grünheid, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznik generalnej na posiedzeniu w dniu 17 września 2020 r.,

* Język postępowania: angielski.

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy możliwości stosowania decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2002/584"), a także wykładni jej art. 4 pkt 1 i art. 4 pkt 7 lit. b).

2 Wniosek ten został złożony w związku z wykonywaniem w Irlandii europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko JR w celu odbycia przez niego na Litwie kary pozbawienia wolności, na którą został skazany przez sąd norweski za handel środkami odurzającymi. Wyrok ten został uznany przez Republikę Litewską na podstawie umowy dwustronnej o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach karnych, mocą których nałożono karę lub środek skutkujące pozbawieniem wolności, zawartej w dniu 5 kwietnia 2011 r. między Królestwem Norwegii a Republiką Litewską (zwanej dalej „umową dwustronną z dnia 5 kwietnia 2011 r.").

Ramy prawne

Prawo Unii

Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym

3 Królestwo Norwegii jest stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3).

Umowa z dnia 18 maja 1999 r. w sprawie wprowadzania w życie, stosowania i rozwoju dorobku Schengen

4 Z art. 2 umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej, Republikę Islandii i Królestwo Norwegii, dotyczącej włączenia tych państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, z dnia 18 maja 1999 r. (Dz.U. 1999, L 176, s. 36, zwanej dalej „umową z dnia 18 maja 1999 r."), wynika, że Republika Islandii i Królestwo Norwegii wprowadzają w życie ten dorobek, jak również akty Unii, o których mowa w tej umowie.

Umowa w sprawie procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią

5 Umowa zawarta między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią (Dz.U. 2006, L 292, s. 2), zatwierdzona w imieniu Rady w art. 1 decyzji Rady 2014/835/UE z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie zawarcia umowy między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią (Dz.U. 2014, L 343, s. 1), weszła w życie w dniu 1 listopada 2019 r.

6 W preambule tej umowy stwierdzono w szczególności, że umawiające się strony wyrażają swoje wzajemne zaufanie do struktury i funkcjonowania ich systemów prawnych oraz do zdolności wszystkich umawiających się stron do zagwarantowania uczciwego procesu.

Decyzja ramowa 2002/584

7 Motywy 5–8 decyzji ramowej 2002/584 mają następujące brzmienie:

„(5) Cel Unii, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku [lub ścigania] w sprawach karnych, stwarza możliwość usunięcia [umożliwia wyeliminowanie] złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości [związanego z nimi ryzyka] przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego [orzeczeń] w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne [orzeczenia wydane w toku postępowania, jak i kończące postępowanie].

(6) Europejski nakaz aresztowania przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający [w życie] zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określ[ił]a jako kamień węgielny współpracy sądowej.

(7) Jako że cel, jakim jest zastąpienie systemu wielostronnej [wielostronnego systemu] ekstradycji zbudowany [zbudowanego] na fundamencie Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez działające jednostronnie państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Rada może przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości […].

(8) Decyzje w sprawie wykonywania europejskiego nakazu aresztowania należy poddawać należytym kontrolom, co oznacza, że organ sądowy państwa członkowskiego, na terytorium którego osoba, której wniosek dotyczy, została aresztowana [zatrzymana], zobowiązany jest do podjęcia decyzji w sprawie przekazania tej osoby”.

8 Artykuł 1 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Definicja europejskiego nakazu aresztowania i zobowiązani[e] do jego wykonania”, przewiduje:

„1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną [orzeczenie sądowe wydane] przez państwo członkowskie w celu aresztowania [zatrzymania] i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wniosek, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności]

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.

3. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje modyfikacją [nie prowadzi do zmiany] obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej”.

9 Artykuł 2 wspomnianej decyzji ramowej, dotyczący zakresu jej stosowania, stanowi:

„1. Europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym [polegającym na pozbawieniu wolności] o maksymalnym wymiarze co

najmniej 12 miesięcy [których górna granica wynosi przynajmniej 12 miesięcy] albo w przypadku gdy zapadł wyrok [orzekający karę pozbawienia wolności] lub wydano środek zabezpieczający [polegający na pozbawieniu wolności] o wymiarze co najmniej czterech miesięcy.

2. Następujące przestępstwa, jeśli w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o wymiarze co najmniej trzech lat [których górna granica wynosi przynajmniej 3 lata] i jako [tak jak są] określone prawem wydającego nakaz państwa członkowskiego, stanowią na warunkach niniejszej decyzji ramowej podstawę, bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, do przekazania na mocy europejskiego nakazu aresztowania:

[…]

– nielegalny handel środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi,

[…]

4. Dla przestępstw innych niż określone w ust. 2 przekazanie następuje pod warunkiem [może zostać uzależnione od spełnienia przesłanki], że czyny, za które [w związku z którymi] wydaje się europejski nakaz aresztowania, stanowią przestępstwo w rozumieniu prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, niezależnie od składowych elementów naruszeń prawa karnego lub ich opisu [od jego znamion lub kwalifikacji prawnej]”.

10 Artykuł 4 decyzji ramowej, zatytułowany „Fakultatywna odmowa [Podstawy fakultatywnej odmowy] wykonania europejskiego nakazu aresztowania”, stanowi:

„Wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania:

1) [jeżeli] w jednym z przypadków wymienionych w art. 2 ust. 4 czyn, który stanowi podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania, nie stanowi przestępstwa w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego;

[…]

5) jeśli wykonujący nakaz organ sądowy zostaje powiadomiony [z informacji, jakie posiada wykonujący nakaz organ sądowy wynika], że w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, zapadło, odnośnie do tych samych czynów, prawomocne orzeczenie w państwie trzecim, z zastrzeżeniem, że jeśli została orzeczona kara, to została ona wykonana lub jest aktualnie wykonywana albo w myśl prawa kraju skazania nie może być dłużej wykonywana [w przypadku skazania, że kara została wykonana lub jest aktualnie wykonywana, lub też nie może być już wykonana w świetle prawa państwa, w którym nastąpiło skazanie].

[…]

7) w przypadku gdy europejski nakaz aresztowania odnosi się do przestępstw, które:
   a) w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego są traktowane jako popełnione w całości bądź w części na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego lub w miejscu traktowanym jako jego terytorium; lub
   b) są [zostały] popełnione poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego, a prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie dopuszcza ścigania przestępstw tego rodzaju, jeśli popełnione zostają poza jego terytorium”.

11 Artykuł 4a decyzji ramowej 2002/584 reguluje wykonywanie europejskich nakazów aresztowania wydanych w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności, jeżeli dana osoba nie stawiła się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie.

12 Artykuł 5 tej decyzji ramowej pozwala uzależnić wykonanie europejskiego nakazu aresztowania od spełnienia jednego z warunków określonych w tym artykule.

13 Artykuł 8 decyzji ramowej, dotyczący treści i formy europejskiego nakazu aresztowania, przewiduje w ust. 1:

„Europejski nakaz aresztowania zawiera następujące informacje podawane zgodnie z formularzem znajdującym się w załączniku:

[…]

c) dowody [wskazanie] istnienia podlegającego wykonaniu wyroku, środka zabezpieczającego [nakazu aresztowania] lub jakiegokolwiek innego podlegającego wykonaniu orzeczenia sądowego mającego analogiczny skutek prawny, a wchodząc[ego] w zakres [stosowania] art. 1 i 2;

d) charakter i kwalifikacj[ę] prawn[ą] przestępstwa, szczególnie w odniesieniu do art. 2;

e) opis okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym jego czas i miejsce oraz stopień jego popełnienia przez osobę [stopień udziału w popełnieniu przestępstwa osoby], której dotyczy wniosek;

f) orzeczon[ą] kar[ę], jeśli istnieje prawomocny wyrok, lub skal[ę] przewidzianych za to przestępstwo kar w świetle prawodawstwa [przez ustawodawstwo] wydającego nakaz państwa członkowskiego;

[…]”.

14 Artykuł 15 tej samej decyzji stanowi:

„1. Decyzję o tym, czy dana osoba ma zostać przekazana, podejmuje wykonujący nakaz organ sądowy, z uwzględnieniem terminów i zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji ramowej.

2. Jeśli wykonujący [nakaz] organ sądowy uważa informacje przekazane przez wydające nakaz państwo członkowskie za niewystarczające do celów podjęcia decyzji o przekazaniu, występuje o bezzwłoczne przekazanie niezbędnych informacji uzupełniających, w szczególności w odniesieniu do art. 3–5 oraz art. 8, oraz może ustalić termin ich otrzymania, z uwzględnieniem konieczności zachowania terminu określonego w art. 17.

3. Wydający nakaz organ sądowy może w dowolnym terminie przesyłać wszelkie dodatkowe przydatne informacje do wykonującego nakaz organu sądowego”.

15 Artykuł 31 decyzji ramowej 2002/584, zatytułowany „Stosunek do innych instrumentów prawnych”, jest sformułowany w następujący sposób:

„1. Bez uszczerbku dla ich stosowania w relacjach między państwami członkowskimi i państwami trzecimi niniejsza decyzja ramowa od dnia 1 stycznia 2004 r. zastępuje odnośne przepisy [postanowienia] następujących konwencji, mających zastosowanie w stosunkach między państwami członkowskimi w dziedzinie ekstradycji:

a) Europejsk[iej] konwencj[i] o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r., jej Protok[ołu] dodatkow[ego] z dnia 15 października 1975 r., jej drugi[ego] Protok[ołu] dodatkow[ego] z dnia 17 marca 1978 r., oraz Europejsk[iej] konwencj[i] o zwalczaniu terroryzmu z dnia 27 stycznia 1977 r. w kwestiach dotyczących [w zakresie, w jakim dotyczy ona] ekstradycji;

[…]

2. Państwa członkowskie mogą nadal stosować się do porozumień lub uzgodnień dwustronnych bądź wielostronnychobowiązujących w dniu przyjęcia niniejszej decyzji ramowej w zakresie pozwalającym na szersze i głębsze traktowanie celów niniejszej decyzji ramowej oraz, w dalszej perspektywie, służących upraszczaniu i ułatwianiu procedur przekazywania osób podlegających europejskim nakazom aresztowania.

[…]”.

Decyzja ramowa 2008/909/WSiSW

16 Artykuł 3 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz.U. 2008, L 327, s. 27) stanowi:

„Celem niniejszej decyzji ramowej jest określenie zasad, zgodnie z którymi państwo członkowskie, aby ułatwić resocjalizację osoby skazanej, uznaje wyrok i wykonuje karę”.

17 Zgodnie z brzmieniem art. 17 ust. 1 tej decyzji:

„Wykonanie kary podlega prawu państwa wykonującego. Jedynie organy państwa wykonującego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są właściwe w sprawach dotyczących procedury wykonania i określenia wszystkich odnoszących się do niej środków, w tym podstaw przedterminowego lub warunkowego zwolnienia”.

Decyzja ramowa 2008/947/WSiSW

18 Motyw 8 decyzji ramowej Rady 2008/947/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych (Dz.U. 2008, L 337, s. 102) przewiduje:

„Wzajemne uznawanie i nadzorowanie wykonywania kar z zawieszeniem wykonania, kar warunkowych, kar alternatywnych i decyzji o warunkowym zwolnieniu ma służyć zarówno zwiększeniu szans osoby skazanej na resocjalizację, umożliwiając jej zachowanie więzi rodzinnych, językowych, kulturowych i innych, jak i poprawie kontroli przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych i dzięki temu przeciwdziałać powrotowi do przestępstwa, a tym samym odpowiednio służyć ochronie ofiar i ogółu społeczeństwa”.

19 Artykuł 1 ust. 1 rzeczonej decyzji ramowej stanowi:

„Celem niniejszej decyzji ramowej jest ułatwienie resocjalizacji osób skazanych, skuteczniejsza ochrona ofiar i ogółu społeczeństwa oraz ułatwienie stosowania odpowiednich warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych w przypadku sprawców przestępstw, którzy nie mieszkają w państwie skazania. W tych celach niniejsza decyzja ramowa ustanawia zasady określające, jak państwo członkowskie niebędące państwem członkowskim, w którym dana osoba została skazana, ma uznawać wyroki i, w stosownych przypadkach, decyzje w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia oraz nadzorować przestrzeganie warunków zawieszenia wynikających z wyroku lub obowiązków wynikających z kar alternatywnych określonych w takim wyroku, a także podejmować wszelkie inne decyzje dotyczące tego wyroku, o ile niniejsza decyzja ramowa nie stanowi inaczej”.

Prawo irlandzkie

Ustawa z 2003 r. o europejskim nakazie aresztowania

20 European Arrest Warrant Act 2003 (ustawa z 2003 r. o europejskim nakazie aresztowania), w wersji mającej zastosowanie w sprawie w postępowaniu głównym, która wdraża decyzję ramową 2002/584, w art. 5 stanowi:

„Do celów niniejszej ustawy przestępstwo określone w europejskim nakazie aresztowania traktuje się jak przestępstwo zgodnie z prawem [irlandzkim], jeżeli działanie albo zaniechanie wypełniające znamiona tak określonego przestępstwa, gdyby zostało popełnione [Irlandii] w dniu wydania europejskiego nakazu aresztowania, stanowiłoby przestępstwo zgodnie z prawem [irlandzkim]”.

21 Artykuł 10 lit. d) tej ustawy stanowi:

„W przypadku gdy organ sądowy w wydającym nakaz państwie wydaje europejski nakaz aresztowania w odniesieniu do osoby –

[…]

(d) wobec której orzeczono karę pozbawienia wolności lub wobec której zastosowano środek zapobiegawczy w tym państwie, w związku z przestępstwem, do którego odnosi się europejski nakaz aresztowania,

osobę tę należy zatrzymać i wydać wydającemu nakaz państwu, z zastrzeżeniem przepisów niniejszej ustawy i zgodnie z nimi”.

22 Artykuł 44 wspomnianej ustawy z 2003 r. stanowi:

„Nie można przekazać osoby na mocy niniejszej ustawy, jeśli przestępstwo określone w wydanym w stosunku do niej europejskim nakazie aresztowania zostało lub miało zostać popełnione w miejscu innym niż państwo wydające nakaz i jeśli działanie lub zaniechanie wypełniające znamiona tego przestępstwa, z uwagi na to, że zostało popełnione poza terytorium [Irlandii], nie jest przestępstwem w świetle prawa [irlandzkiego]”.

Ustawa z 1977 r. o nielegalnym używaniu środków odurzających

23 Zgodnie z art. 15 ust. 1 Misuse of Drugs Act, 1977 (ustawy z 1977 r. o nielegalnym używaniu środków odurzających) w zmienionym brzmieniu:

„Przestępstwo popełnia ten, kto, zgodnie z prawem lub nie, posiada kontrolowane środki odurzające w celu ich sprzedaży lub innego rozpowszechniania innemu podmiotowi z naruszeniem przepisów art. 5 niniejszej ustawy".

Spór w postępowaniu głównym i pytania prejudycjalne

24 JR jest obywatelem litewskim. W styczniu 2014 r. został zatrzymany w Norwegii, gdy posiadał znaczną ilość środków odurzających, które zobowiązał się dostarczyć z Litwy w zamian za pewną kwotę pieniędzy. Wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 r. sąd norweski – Heggen og Frøland tingrett (sąd rejonowy w Heggen i Frøland, Norwegia) skazał go na karę czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo „nielegalnego dostarczania bardzo dużej ilości substancji odurzających", penalizowane w norweskim kodeksie karnym. Wyrok ten uprawomocnił się.

25 Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2015 r. Jurbarko rajono apylinkės teismas (sąd rejonowy w Jurborku, Litwa), na podstawie umowy dwustronnej z dnia 5 kwietnia 2011 r., uznał wyrok norweski z dnia 28 listopada 2014 r., aby wyrok skazujący mógł zostać wykonany na Litwie.

26 W dniu 7 kwietnia 2016 r. organy norweskie przekazały JR organom litewskim.

27 W listopadzie 2016 r. właściwe organy zdecydowały o warunkowym zwolnieniu JR, wraz ze środkami „intensywnego nadzoru". Ponieważ JR uchylał się od nałożonych na niego warunków, Marijampolės apylinkės teismas teismo Jurbarko rūmai (sąd rejonowy w Mariampolu, wydział dla Jurborku, Litwa) postanowieniem z dnia 5 lutego 2018 r. zarządził wykonanie pozostałej części kary pozbawienia wolności, czyli 1 roku, 7 miesięcy i 24 dni.

28 JR zbiegł i udał się do Irlandii. W dniu 24 maja 2018 r. organy litewskie wydały europejski nakaz aresztowania w celu jego przekazania.

29 W styczniu 2019 r. JR został zatrzymany w Irlandii i skazany na karę pozbawienia wolności za popełnione w tym państwie członkowskim przestępstwa związane z posiadaniem środków odurzających. Sąd odsyłający – High Court (wysoki trybunał, Irlandia) wskazuje, że zakończenie wykonywania tej kary powinno nastąpić w dniu 21 października 2019 r.

30 Równocześnie zostało wszczęte postępowanie w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania. JR kwestionuje przed sądem odsyłającym przekazanie go organom litewskim z jednej strony ze względu na to, że jedynie Królestwo Norwegii mogło wystąpić o jego ekstradycję, a z drugiej strony, że ze względu na eksterytorialny charakter rozpatrywanego przestępstwa, a mianowicie fakt, że zostało ono popełnione w państwie innym niż państwo wydające nakaz, w niniejszym przypadku Litwa, Irlandia powinna odmówić wykonania nakazu.

31 High Court (wysoki trybunał) uważa, że decyzję ramową 2002/584 należy w niniejszej sprawie zastosować. O ile przedmiotowy wyrok skazujący został wydany w państwie trzecim, o tyle został on uznany i wykonany w państwie członkowskim. Artykuł 1 tej decyzji ramowej pozwala więc temu ostatniemu państwu na wydanie europejskiego nakazu aresztowania w celu wykonania pozostałej części kary.

32 Sąd ten uważa jednak, że jeśli chodzi o podstawę odmowy wykonania, na którą powołuje się JR, to powinien on zbadać przesłanki przewidziane w art. 4 pkt 1 i art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584.

33 Po pierwsze, zgodnie z pkt 1 tego artykułu, w sytuacji gdy państwo wydające nakaz nie uściśliło, że dane przestępstwo wchodzi w zakres art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584, konieczne jest wykazanie podwójnej karalności. W związku z tym należy zbadać, czy osoba przewożąca ilość środków odurzających dostarczoną przez JR popełnia przestępstwo w świetle prawa irlandzkiego. Po drugie, zgodnie z art. 4 pkt 7 lit. b) tej decyzji ramowej należy w pierwszej kolejności zbadać, czy rozpatrywane przestępstwo, które zostało popełnione w państwie trzecim, należy zakwalifikować jako „ekstraterytorialne", a jeżeli tak, w drugiej kolejności zbadać, czy prawo irlandzkie zezwala na ściganie takich przestępstw popełnionych poza jego terytorium.

34 Co się tyczy w szczególności eksterytorialności sąd odsyłający zastanawia się nad znaczeniem okoliczności, że czynności przygotowawczych JR dokonał w państwie wydającym europejski nakaz aresztowania. Gdyby czynności te należało uwzględnić do celów stosowania decyzji ramowej 2002/584, przestępstwo nie byłoby ekstraterytorialne, a tym samym fakultatywna podstawa odmowy wykonania przewidziana w art. 4 pkt 7 lit. b) tej decyzji ramowej nie miałaby zastosowania.

35 W tych okolicznościach High Court (wysoki trybunał) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy decyzja ramowa [2002/584] ma zastosowanie, w sytuacji gdy osoba, której dotyczy wniosek, została skazana i wymierzona jej została kara w państwie trzecim, lecz na mocy umowy dwustronnej zawartej między tym państwem trzecim a wydającym nakaz państwem wyrok wydany w państwie trzecim został uznany i wykonany zgodnie z prawem wydającego nakaz państwa?

2) Jeżeli tak, to – w sytuacji, w której wykonujące nakaz państwo członkowskie przyjęło w swoim ustawodawstwie krajowym fakultatywne podstawy odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania wyrażone w art. 4 pkt 1 i art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji [2002/584] – w jaki sposób wykonujący nakaz organ sądowy powinien wydać rozstrzygnięcie w odniesieniu do przestępstwa uznanego za popełnione w państwie trzecim, gdy okoliczności towarzyszące temu przestępstwu świadczą o podjęciu w wydającym nakaz państwie czynności mających stworzyć warunki do jego popełnienia?".

Postępowanie przed Trybunałem

36 Sąd odsyłający wniósł o zastosowanie w niniejszej sprawie pilnego trybu prejudycjalnego przewidzianego w art. 107 i następnych regulaminu postępowania przed Trybunałem. W dniu 10 lipca 2019 r. Trybunał, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego, oddalił ten wniosek.

37 Subsydiarnie sąd odsyłający wniósł, na podstawie art. 105 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem, o zastosowanie trybu przyspieszonego. Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 12 sierpnia 2019 r. wniosek ten został oddalony.

38 Postanowienie to zasadzało się na stwierdzeniu, że uzasadnienie wniosków sądu odsyłającego nie pozwalało Trybunałowi na ustalenie, czy sprawa wymaga rozpoznania w trybie przyspieszonym, o czym sąd ten został powiadomiony.

39 Sąd odsyłający ograniczył się bowiem do wskazania na poparcie swoich wniosków o zastosowanie pilnego trybu prejudycjalnego oraz, subsydiarnie, trybu przyspieszonego, że odpowiedzi na pytania przedstawione w niniejszym wniosku „[są] rozstrzygające dla oceny sytuacji prawnej [ściganego]",

a w szczególności będą przesądzać o tym, czy z chwilą zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności, tj. mniej więcej w dniu 21 października 2019 r., zostanie on wydany na Litwę, czy też zwolniony".

40 Jednakże sąd ten w żaden sposób nie wyjaśnił powodów, dla których uważa, że odpowiedzi Trybunału mogą mieć decydujące znaczenie dla ewentualnego zwolnienia JR i w jakich okolicznościach takie zwolnienie mogłoby mieć miejsce. Ponadto z postanowienia odsyłającego nie wynika, czy na podstawie rozpatrywanego europejskiego nakazu aresztowania JR pozostanie lub powinien rzeczywiście pozostawać w areszcie po dniu 21 października 2019 r., czy też na przykład można rozważyć lub rozważano środki mniej restrykcyjne.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

41 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 1 ust. 1 i art. 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że europejski nakaz aresztowania może zostać wydany na podstawie orzeczenia sądowego wydającego nakaz państwa członkowskiego nakazującego wykonanie w tym państwie członkowskim kary orzeczonej przez sąd państwa trzeciego, jeżeli na podstawie dwustronnej umowy między tymi państwami dany wyrok został uznany orzeczeniem sądu wydającego nakaz państwa członkowskiego.

42 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że art. 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej 2002/584 stanowi, że europejski nakaz aresztowania powinien wskazywać istnienie podlegającego wykonaniu wyroku, nakazu aresztowania lub jakiegokolwiek innego podlegającego wykonaniu orzeczenia sądowego mającego analogiczny skutek prawny, a wchodzącego w zakres stosowania art. 1 i 2.

43 Ze sformułowania tego wynika, że podstawą wydania europejskiego nakazu aresztowania musi być krajowe orzeczenie sądowe, czyli orzeczenie odrębne od orzeczenia o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania (zob. podobnie wyrok z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 44, 49). Orzeczenie takie, niezależnie od tego, czy chodzi o wyrok, czy o inne orzeczenie sądowe, musi koniecznie zostać wydane przez sąd lub inny organ sądowy państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., Özçelik, C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, pkt 32, 33).

44 Jak bowiem orzekł Trybunał, decyzja ramowa ma zastosowanie wyłącznie do państw członkowskich, a nie do państw trzecich (wyrok z dnia 2 kwietnia 2020 r., Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, pkt 42).

45 W niniejszej sprawie z akt, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że w dniu 28 listopada 2014 r. sąd norweski skazał JR, obywatela litewskiego, na karę czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz że uznanie i stwierdzenie wykonalności tego wyroku na Litwie nastąpiło na mocy orzeczenia sądu litewskiego z dnia 18 czerwca 2015 r., wydanego na podstawie umowy dwustronnej z dnia 5 kwietnia 2011 r. W listopadzie 2016 r. organy litewskie zdecydowały o warunkowym zwolnieniu JR. Jednak z powodu nieprzestrzegania warunków tego zwolnienia postanowieniem z dnia 5 lutego 2018 r. zarządzono wykonanie pozostałej części kary pozbawienia wolności. To właśnie na podstawie tego ostatniego orzeczenia wydany został rozpatrywany europejski nakaz aresztowania.

46 Jak wskazano w pkt 43 i 44 niniejszego wyroku, wyrok wydany przez sąd państwa trzeciego nie może sam w sobie stanowić podstawy europejskiego nakazu aresztowania.

47 Jednakże akt sądu państwa wydającego nakaz, który uznaje taki wyrok i który stwierdza jego wykonalność, jak również późniejsze orzeczenia wydane przez organy sądowe tego państwa w celu wykonania uznanego wyroku (zwane dalej „aktami uznania i wykonania"), mogą spełniać wymogi art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 1 i art. 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej 2002/584.

48 W tym względzie należy w pierwszej kolejności zauważyć, że akty uznania i wykonania stanowią orzeczenia sądowe w rozumieniu tych przepisów, jeżeli zostały wydane przez organy sądowe państwa członkowskiego w celu wykonania kary pozbawienia wolności (zob. analogicznie wyrok z dnia 13 stycznia 2021 r., MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, pkt 53, 57).

49 W drugiej kolejności, w zakresie, w jakim akty te umożliwiają wykonanie w tym samym państwie członkowskim wyroku, należy je zakwalifikować, w zależności od przypadku, jako „wyrok podlegający wykonaniu" lub „orzeczenie wykonalne".

50 W trzeciej i ostatniej kolejności – z celu i przedmiotu tych aktów, a mianowicie wykonania kary, wynika, że wchodzą one w zakres stosowania art. 1 i 2 decyzji ramowej 2002/584, pod warunkiem że dane skazanie obejmuje karę pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej czterech miesięcy.

51 Należy bowiem zauważyć, jak wynika z pkt 44 opinii rzecznik generalnej, że zakres stosowania art. 1 i 2 decyzji ramowej 2002/584 jest określony przez cel i przedmiot orzeczenia sądowego, które ma służyć za podstawę europejskiego nakazu aresztowania. W tym względzie z art. 1 ust. 1 tej decyzji ramowej wynika, że taki nakaz aresztowania jest wydawany w celu przekazania osoby, której dotyczy wniosek, dla potrzeb przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności. Ponadto zgodnie z art. 2 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej w odniesieniu do wykonania kary pozbawienia wolności wydanie europejskiego nakazu aresztowania jest uzależnione od spełnienia przesłanki, że kara ta wynosi co najmniej cztery miesiące.

52 Przepisy te nie wymagają natomiast, aby kara podlegająca wykonaniu została orzeczona wyrokiem wydanym przez sądy wydającego nakaz państwa członkowskiego lub przez sądy innego państwa członkowskiego. Nie zawierają one zatem żadnego elementu, który pozwoliłby na stwierdzenie niemożności stosowania decyzji ramowej 2002/584 w przypadku, gdyby wyrok skazujący na karę pozbawienia wolności został wydany przez sąd państwa trzeciego i uznany orzeczeniem sądu wydającego nakaz państwa członkowskiego. W konsekwencji art. 1 i 2 decyzji ramowej 2002/584 nie stoją na przeszkodzie wydaniu europejskiego nakazu aresztowania w celu wykonania kary pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej czterech miesięcy na podstawie aktów uznania i wykonania.

53 Ponadto należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem normy prawa wtórnego Unii należy interpretować i stosować z poszanowaniem praw podstawowych, których integralną część stanowi przestrzeganie prawa do obrony wywodzącego się z prawa do rzetelnego procesu, zapisanego w art. 47 i 48 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą") (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 60).

54 Jak przypomniała rzecznik generalna w pkt 49 opinii, decyzja ramowa 2002/584 musi być przedmiotem wykładni, która może zapewnić zgodność z wymogami przestrzegania praw podstawowych osób, których dotyczy europejski nakaz aresztowania, nie podważając przy tym jednak skuteczności systemu współpracy sądowej między państwami członkowskimi, w którym jednym z istotnych elementów jest przewidziany przez prawodawcę Unii europejski nakaz aresztowania (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 63).

55 W konsekwencji gdy organy sądowe państwa członkowskiego wydają europejski nakaz aresztowania w celu zapewnienia wykonania w tym państwie członkowskim kary pozbawienia wolności orzeczonej przez sąd państwa trzeciego, którego orzeczenie zostało uznane we wspomnianym państwie członkowskim, są one zobowiązane czuwać nad przestrzeganiem wymogów związanych z systemem europejskiego nakazu aresztowania w zakresie procedury i praw podstawowych.

56 W system ten jest wbudowana zatem dwupoziomowa ochrona praw osoby ściganej, gdyż do ochrony sądowej przysługującej jej na pierwszym poziomie, w trakcie wydawania orzeczenia krajowego, dochodzi ochrona, jaką należy jej zapewnić na drugim poziomie, w trakcie wydawania europejskiego nakazu aresztowania, które w danym wypadku może nastąpić krótko po wydaniu wspomnianego orzeczenia krajowego (zob. podobnie wyrok z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 56).

57 Ochrona ta wymaga, by orzeczenie spełniające wymogi związane ze skuteczną ochroną sądową zostało wydane przynajmniej na jednym z dwóch poziomów wspomnianej ochrony [wyrok z dnia 12 grudnia 2019 r., Openbaar Ministerie (Prokurator królewski w Brukseli), C-627/19 PPU, EU:C:2019:1079, pkt 30].

58 W celu spełnienia tych wymogów, w przypadku gdy organy sądowe państwa członkowskiego uznają wyrok, którym sąd państwa trzeciego orzekł karę pozbawienia wolności, i postanawiają, w następstwie tego uznania, wydać europejski nakaz aresztowania, prawo tego państwa członkowskiego powinno przewidywać, przynajmniej na jednym z dwóch poziomów ochrony, kontrolę sądową umożliwiającą sprawdzenie, czy w ramach postępowania zakończonego wydaniem w państwie trzecim wyroku uznanego następnie w państwie wydającym nakaz były przestrzegane prawa podstawowe osoby skazanej, a w szczególności obowiązki wynikające z art. 47 i 48 karty.

59 W razie wątpliwości co do przestrzegania obowiązków wymienionych w poprzednim punkcie wykonujący nakaz organ sądowy powinien zwrócić się, zgodnie z art. 15 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584, do wydającego nakaz państwa członkowskiego o dostarczenie mu wyjaśnień niezbędnych do umożliwienia mu podjęcia decyzji o przekazaniu.

60 Ponadto należy zauważyć, że spór w postępowaniu głównym dotyczy europejskiego nakazu aresztowania wydanego na podstawie aktów uznania i wykonania wyroku wydanego przez sąd Królestwa Norwegii, to jest państwa trzeciego, które utrzymuje uprzywilejowane stosunki z Unią, wykraczające poza ramy współpracy gospodarczej i handlowej, ponieważ jest ono stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uczestniczy we wspólnym europejskim systemie azylowym, wprowadza w życie i stosuje dorobek Schengen i zawarło z Unią umowę w sprawie procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią, która weszła w życie w dniu 1 listopada 2019 r. W ramach tej ostatniej umowy umawiające się strony wyraziły wzajemne zaufanie do struktury i funkcjonowania swoich systemów prawnych oraz do zdolności umawiających się stron do zagwarantowania uczciwego procesu.

61 W świetle całości powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy udzielić następującej odpowiedzi: art. 1 ust. 1 i art. 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że europejski nakaz aresztowania może zostać wydany na podstawie orzeczenia sądowego wydającego nakaz państwa członkowskiego nakazującego wykonanie w tym państwie członkowskim kary orzeczonej przez sąd państwa trzeciego, jeżeli na podstawie dwustronnej umowy między tymi państwami dany wyrok został uznany orzeczeniem sądu państwa członkowskiego. Jednakże wydanie europejskiego nakazu aresztowania jest uzależnione od spełnienia przesłanki, po pierwsze, aby osoba, której dotyczy wniosek, została skazana na karę pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej czterech miesięcy, a po drugie, aby postępowanie, które doprowadziło do wydania w państwie trzecim wyroku uznanego następnie w wydającym nakaz państwie członkowskim, było zgodne z prawami podstawowymi, a w szczególności z obowiązkami wynikającymi z art. 47 i 48 karty.

W przedmiocie pytania drugiego

62 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że w przypadku europejskiego nakazu aresztowania wydanego na podstawie orzeczenia sądowego wydającego nakaz państwa członkowskiego, pozwalającego na wykonanie w tym państwie członkowskim kary orzeczonej przez sąd państwa trzeciego, w sytuacji gdy dane przestępstwo zostało popełnione na terytorium tego ostatniego państwa, kwestię, czy przestępstwo to zostało popełnione „poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego", należy rozstrzygnąć z uwzględnieniem okoliczności, że czynności przygotowawcze miały miejsce w państwie członkowskim wydającym nakaz.

63 Przede wszystkim należy uściślić, że podstawa fakultatywnej odmowy wykonania przewidziana w art. 4 pkt 1 decyzji ramowej 2002/584, o której wspomina również sąd odsyłający, nie może mieć zastosowania w okolicznościach sprawy w postępowaniu głównym. W świetle opisu stanu faktycznego dokonanego przez sąd odsyłający przestępstwo rozpatrywane w postępowaniu głównym należy do kategorii przestępstw ujętej w art. 2 ust. 2 tiret piąte decyzji ramowej 2002/584, a mianowicie nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi. Ponadto okazuje się, że czyny popełnione przez JR są zagrożone w Litwie i w Norwegii karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej trzy lata. W związku z tym, zgodnie z tym przepisem, przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, powinno odbyć się bez weryfikacji pod kątem podwójnej karalności za popełniony czyn.

64 Ponadto z postanowienia odsyłającego wynika, że Irlandia przyjęła przepis mający na celu transpozycję art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584 do swojego prawa krajowego, a mianowicie art. 44 ustawy z 2003 r. o europejskim nakazie aresztowania. Wspomniany art. 44 stanowi w istocie, że przekazania odmawia się, jeżeli, po pierwsze, czyn będący przestępstwem, o którym mowa w europejskim nakazie aresztowania, został popełniony gdzie indziej niż w państwie członkowskim wydającym nakaz, a po drugie, czyn taki nie stanowi naruszenia prawa irlandzkiego, jeżeli został popełniony gdzie indziej niż w Irlandii.

65 W tym względzie należy przypomnieć, że art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584 pozwala odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania, jeżeli spełnione są dwie kumulatywne przesłanki, a mianowicie, po pierwsze, przestępstwo będące podstawą wydania europejskiego nakazu aresztowania zostało popełnione poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego, a po drugie, prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie zezwalałoby na ściganie takiego przestępstwa, gdyby zostało ono popełnione poza terytorium tego państwa członkowskiego.

66 W odniesieniu do pierwszej przesłanki, która jest jedynym przedmiotem pytań sądu odsyłającego, należy zauważyć, że pojęcie „przestępstwa popełnionego poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego" nie zawiera odniesienia ani do prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, ani do prawa państwa wykonującego nakaz. W konsekwencji nie można jej pozostawić ocenie organów sądowych każdego państwa członkowskiego w zależności od ich prawa krajowego. Z wymogu jednolitego stosowania prawa Unii wynika bowiem, że skoro art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584 nie zawiera odesłania do prawa państw członkowskich w odniesieniu do tego pojęcia, to pojęciu temu należy nadać w całej Unii autonomiczną i jednolitą wykładnię (zob. podobnie wyrok z dnia 16 listopada 2010 r., Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, pkt 38).

67 Czyniąc to, należy uwzględnić kontekst przepisu i cel zamierzony przez dane uregulowanie (zob. podobnie wyrok z dnia 24 maja 2016 r., Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, pkt 28).

68 Co się tyczy, w pierwszej kolejności, celu podstawy fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania przewidzianej w art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584, przepis ten ma na celu zagwarantowanie, aby organ sądowy państwa wykonującego nakaz nie był zobowiązany do

uwzględnienia europejskiego nakazu aresztowania wydanego w celu wykonania kary orzeczonej za przestępstwo ścigane na podstawie jurysdykcji międzynarodowej w sprawach karnych szerszej niż ta uznana w prawie tego państwa.

69 Należy stwierdzić, że cel ten nie jest zagrożony, gdy – jak ma to miejsce w sprawie w postępowaniu głównym – organ sądowy wydającego nakaz państwa członkowskiego wydaje europejski nakaz aresztowania oparty na orzeczeniu sądu tego państwa członkowskiego, które uznaje i stwierdza wykonalność wyroku wydanego przez sąd innego państwa w zakresie, w jakim ten ostatni sąd na podstawie własnej jurysdykcji terytorialnej w sprawach karnych skazał osobę, której dotyczy wniosek, na karę pozbawienia wolności.

70 Jeżeli chodzi, w drugiej kolejności, o cel decyzji ramowej 2002/584, to należy przypomnieć, że – jak wynika w szczególności z jej art. 1 ust. 1 i 2 oraz z motywów 5 i 7 – jest nim zastąpienie systemu wielostronnej ekstradycji opartego na Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. systemem przekazywania między organami sądowymi osób skazanych bądź podejrzanych w celu wykonania wyroku lub przeprowadzenia postępowania karnego, przy czym ten drugi system jest oparty na zasadzie wzajemnego uznawania (wyrok z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 31).

71 Decyzja ramowa służy zatem, dzięki ustanowieniu nowego, prostszego i wydajniejszego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej, ułatwieniu i przyspieszeniu współpracy sądowej, przyczyniając się w ten sposób do realizacji wyznaczonego Unii celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w oparciu o wysoki stopień zaufania, jakie powinno istnieć między państwami członkowskimi (wyrok z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 32).

72 Jak wynika z art. 3 ust. 2 TUE, w ramach tej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych zagwarantowana jest swoboda przepływu osób, w powiązaniu z właściwymi środkami w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, jak również zapobiegania przestępczości i jej zwalczania. W tym kontekście decyzja ramowa 2002/584 ma w szczególności na celu zapobieganie ryzyku bezkarności osób, które popełniły przestępstwo [zob. podobnie wyroki: z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 23; z dnia 25 lipca 2018 r., Generalstaatsanwaltschaft (Warunki pozbawienia wolności na Węgrzech), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, pkt 86].

73 Realizacja tych celów byłaby zagrożona, gdyby państwo wykonujące nakaz mogło odmówić przekazania osoby, której dotyczy wniosek, w sytuacji gdy sądy wydającego nakaz państwa członkowskiego uznały wyrok wydany przez sąd innego państwa, którym osoba ta została skazana na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione na terytorium tego ostatniego państwa, i zgodziły się na jego wykonanie. Taka odmowa mogłaby bowiem nie tylko opóźnić wykonanie kary, ale również groziłaby bezkarnością osoby, której dotyczy wniosek.

74 Ponadto wykładnia art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584, która pozwoliłaby odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania w sytuacji opisanej w poprzednim punkcie niniejszego wyroku, mogłaby zaszkodzić funkcjonowaniu instrumentów współpracy sądowej, których celem jest ułatwienie resocjalizacji osób skazanych, takich jak decyzja ramowa 2008/909.

75 Ta ostatnia decyzja ramowa ma na celu, zgodnie ze swym art. 3 ust. 1, określenie zasad, zgodnie z którymi – aby ułatwić resocjalizację osoby skazanej – pozwala państwu członkowskiemu na uznanie wyroku i wykonanie kary orzeczonej przez sąd innego państwa członkowskiego. W szczególności z jej art. 17 ust. 1 wynika, że wykonanie kary obejmuje wydawanie decyzji przewidujących warunkowe zwolnienie osoby skazanej.

76 Gdyby zatem przyjąć wykładnię art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584 przywołaną w pkt 73 i 74 niniejszego wyroku, warunkowe zwolnienie osoby skazanej mogłoby pozwolić jej na uchylenie się od wykonania pozostałej części kary w państwie, które uznało i wykonuje karę, poprzez przemieszczenie się do innego państwa członkowskiego, które dokonało transpozycji przewidzianej w tym przepisie podstawy fakultatywnej odmowy wykonania do swego prawa krajowego. Wynikające stąd ryzyko bezkarności może jednocześnie zniechęcać państwa członkowskie do występowania o uznanie wyroków oraz skłaniać właściwe organy państwa wykonującego uznany wyrok do ograniczenia stosowania instrumentów warunkowego zwolnienia.

77 Te same rozważania mają zastosowanie mutatis mutandis do decyzji ramowej 2008/947, która określa zasady, zgodnie z którymi państwo członkowskie inne niż to, w którym osoba została skazana, uznaje wyroki oraz, w stosownych przypadkach, decyzje w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia i nadzoruje warunki probacyjne nałożone na podstawie wyroku lub kary alternatywne, które ten wyrok przewiduje, ponieważ zgodnie z art. 1 ust. 1 w związku z motywem 8 tej decyzji ramowej ma ona na celu przeciwdziałanie powrotowi do przestępstwa, ochronę zarówno ofiar, jak i ogółu społeczeństwa, a także ułatwienie resocjalizacji osób skazanych.

78 Z całości powyższych rozważań wynika, że kwestię, czy przestępstwo będące podstawą wyroku skazującego wydanego w państwie trzecim i uznanego przez sądy państwa członkowskiego, które wydało europejski nakaz aresztowania w celu wykonania orzeczonej w ten sposób kary, zostało popełnione „poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego”, należy rozstrzygnąć z uwzględnieniem jurysdykcji karnej tego państwa trzeciego, w niniejszym przypadku Królestwa Norwegii, która umożliwiła ściganie tego przestępstwa, a nie jurysdykcji wydającego nakaz państwa członkowskiego.

79 Co się tyczy pytań sądu odsyłającego dotyczących uwzględnienia okoliczności, że czynności przygotowawcze zostały popełnione na terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego, wystarczy zauważyć, że z pkt 78 niniejszego wyroku wynika, iż okoliczność ta jest pozbawiona znaczenia, ponieważ owo państwo członkowskie nie ścigało samo przestępstwa, lecz uznało wyrok sądu innego państwa członkowskiego wydany na podstawie jego terytorialnej jurysdykcji karnej.

80 W konsekwencji na pytanie drugie należy udzielić następującej odpowiedzi: art. 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że w przypadku europejskiego nakazu aresztowania wydanego na podstawie orzeczenia sądowego wydającego nakaz państwa członkowskiego, pozwalającego na wykonanie w tym państwie członkowskim kary orzeczonej przez sąd państwa trzeciego, w sytuacji gdy dane przestępstwo zostało popełnione na terytorium tego ostatniego państwa, kwestię, czy przestępstwo to zostało popełnione „poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego”, należy rozstrzygnąć z uwzględnieniem jurysdykcji karnej tego państwa trzeciego, w niniejszym przypadku Królestwa Norwegii, która umożliwiła ściganie tego przestępstwa, a nie jurysdykcji wydającego nakaz państwa członkowskiego.

W przedmiocie kosztów

81 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) **Artykuł 1 ust. 1 i art. 8 ust. 1 lit. c) decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia**

26 lutego 2009 r. należy interpretować w ten sposób, że europejski nakaz aresztowania może zostać wydany na podstawie orzeczenia sądowego wydającego nakaz państwa członkowskiego nakazującego wykonanie w tym państwie członkowskim kary orzeczonej przez sąd państwa trzeciego, jeżeli na podstawie dwustronnej umowy między tymi państwami dany wyrok został uznany orzeczeniem sądu państwa członkowskiego. Jednakże wydanie europejskiego nakazu aresztowania jest uzależnione od spełnienia przesłanki, po pierwsze, aby osoba, której dotyczy wniosek, została skazana na karę pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej czterech miesięcy, a po drugie, aby postępowanie, które doprowadziło do wydania w państwie trzecim wyroku uznanego następnie w wydającym nakaz państwie członkowskim, było zgodne z prawami podstawowymi, a w szczególności z obowiązkami wynikającymi z art. 47 i 48 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

2) **Artykuł 4 pkt 7 lit. b) decyzji ramowej 2002/584, zmienionej decyzją ramową 2009/299, należy interpretować w ten sposób, że w przypadku europejskiego nakazu aresztowania wydanego na podstawie orzeczenia sądowego wydającego nakaz państwa członkowskiego, pozwalającego na wykonanie w tym państwie członkowskim kary orzeczonej przez sąd państwa trzeciego, w sytuacji gdy dane przestępstwo zostało popełnione na terytorium tego ostatniego państwa, kwestię, czy przestępstwo to zostało popełnione „poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego", należy rozstrzygnąć z uwzględnieniem jurysdykcji karnej tego państwa trzeciego, w niniejszym przypadku Królestwa Norwegii, która umożliwiła ściganie tego przestępstwa, a nie jurysdykcji wydającego nakaz państwa członkowskiego.**

Podpisy